

Muiden kuin kuivatusvesien johtaminen toisen ojaan

Toimintaohjeet VL:n ja YSL:n valossa

Ympäristönsuojelupäivät 2013

Lammin biologinen asema

Marko Nurmikolu & Vesa Valpasvuo

On erilaisia vesiä ja niille omat säännöksensä

- Kuivatusvesi
 - » Maan (maa- ja metsätalousmaan) kuivattamista tai muunlaisen alueen käyttöä (esim. rakennuksen perustusten) haittaava vesi
- Hulevesi
 - » Rakennetulla alueella maan pinnalle, rakennuksen katolle tai muulle vastaavalle pinnalle kertyvää sade- tai sulamisvesi sekä rakennetun alueen kuivatusvesi
- Jätevesi
 - » käytöstä poistettu, pilaantuneelta alueelta johdettava tai ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan käytetyltä alueelta johdettava vesi, josta voi aiheutua ympäristön pilaantumista

Kuivatusvesien johtaminen

- Ojitusasioita, VesiL 5 luku
 - » Ojituksella tarkoitetaan ojan tekemistä sekä ojan, noron tai puron suurentamista maan kuivattamiseksi tai alueen käyttöä muuten haittaavan veden poistamiseksi (5:1)
 - » Ojituksella tarkoitetaan myös noron tai puron perkaamista silloin, kun perkaamisesta ei aiheudu yläpuolella olevan järven keskivedenkorkeuden alenemista
 - Jos aiheutuu, niin hankkeeseen sovelletaan VL 6 lukua

Toisen ojan käyttäminen muuhun kuin maan kuivattamiseen

- Muussa kuin maankuivatustarkoituksessa johdettavia haitattomia vesiä, kuten
 - » Hulevesiä
 - » Jäähdytysvesiä
 - » Prosessivesiä
 - » Haitattomaksi käsiteltyjä jätevesiä, joiden johtaminen ei edellytä ympäristölupaa tai ne eivät liity ympäristöluvanvaraiseen tai rekisteröitävään toimintaan
- Ei jätevesiä, joiden johtaminen edellyttää ympäristölupaa

Toisen ojan käyttäminen muuhun kuin maan kuivattamiseen 2

- Oikeus voidaan antaa, jos veden johtamisesta ei aiheudu kohtuutonta haittaa
- Oikeutta ei voida antaa toisen erityiseen käyttöön otetun alueen kautta kulkevaan ojaan
- Oikeuden saaja on velvollinen suorittamaan oikeuden edellyttämät ojan laajennus- ja kunnostustyöt
- Jos mainituista toimenpiteistä toiselle hyötyä, sovelletaan tämän velvollisuuksiin mitä ojituksesta säädetään

Toisen ojan käyttäminen muuhun kuin ... perusteluja 1

- Pykälän 1 momentin mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voisi antaa oikeuden johtaa vettä muussa kuin 9 §:n mukaisessa kuivatustarkoituksessa toisen ojaan, jos se veden tarkoituksenmukaisen johtamisen vuoksi on tarpeen eikä maanomistaja tai muu, jolla on oikeus ojan käyttämiseen, anna tähän suostumustaan.
- Jäteveden johtaminen saattaa edellyttää ympäristönsuojelulain 28 §:n nojalla myös ympäristölupaa. Jos asia liittyisi ympäristölupa-asiaan, oikeuden myöntäisi kuitenkin ympäristönsuojelulain 31 §:ssä tarkoitettu lupaviranomainen.

Toisen ojan käyttäminen muuhun kuin ... perusteluja 2

- Jätevesien puhdistamisvaatimukset ovat jatkuvasti kiristyneet, minkä seurauksena jätevesien haitalliset vaikutukset ovat vähentyneet.
- Jätevedet sisältävät silti edelleen kuivatusvesiä enemmän haitallisia ainesosia, minkä vuoksi jätevesien johtamiselle on asetettava kuivatusvesien johtamiseen verrattuna pidemmälle menevät vaatimukset.
- Oikeuden antamisen yleisenä edellytyksenä olisi pykälän 2 momentin mukaan se, että jäteveden johtamisesta ei aiheutuisi kohtuutonta haittaa.
- Haittaa arvioitaisiin objektiivisesti ojan alueen omistajan ja muiden haitankärsijöiden kuten naapurikiinteistön omistajien näkökulmasta. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi, että jätevetä ei saisi ilman omistajan suostumusta johtaa ojassa, joka kulkee toiselle kuuluvan erityiseen käyttöön otetun alueen kautta.

Toisen ojan käyttäminen muuhun kuin ... perusteluja 3

- Pykälän 3 momentissa säädettäisiin jäteveden johtamisen toteuttamistavasta sekä ojan rakentamis- ja kunnossapitovastuusta.
- Jätevettä toisen ojaan johtava olisi velvollinen suorittamaan muun kuin kuivatusveden johtamisesta aiheutuvat ojan suurentamis-, kunnostamis- ja kunnossapitotyöt.
- Hanke tulisi toteuttaa siten, että veden johtamisesta ei aiheutuisi kohtuullisin kustannuksin vältettävää vahinkoa tai haittaa.
- Tarvittaessa 1 momentissa tarkoitettu viranomainen voisi antaa määräyksiä työn suorittamisesta.

Toisen ojan käyttäminen muuhun kuin ... perusteluja 4

- Pykälän 4 momentissa säädettäisiin tilanteista, joissa 3 momentissa tarkoitettuista ojan kunnostamistoimenpiteistä aiheutuisi hyötyä muullekin kuin 1 momentin nojalla vettä toisen ojaan johtavalle.
- Tällaisen hyödynsaajan velvollisuudesta osallistua toimenpiteistä johtuviin kustannuksiin sekä menettelystä osallistumisesta määrättäessä olisi vastaavasti voimassa, mitä ojituksesta säädetään

Jätevesien johtaminen

- Jäteveden määritelmä YSL 3.1 §, 9 kohta
- Jäteveden johtamista säännellään YSL 48, 49 ja 103c §:ssä
- Ympäristöluvassa voidaan antaa oikeus johtaa jätevesiä toisen ojaan tai oikeus käyttää toisen aluetta jätevesiojan tai viemäriputken tekemiseksi
 - » Uoman kunnossapidosta ja vastuusta jäteveden johtamisen aiheuttamista kustannuksista säädetään YSL 103c §:ssä
 - » Jos omistaja ei anna suostumustaan, toisen maalle tehtävän ojan käyttöoikeuteen sovelletaan VL 2:12 ja 13 § sekä 17 lukua
 - » Vahingon, haitan ja muun edunmenetyksen korvaamisesta sovelletaan VL 13 lukua

Jätevesien johtaminen, perusteluja 1

- Pykälä ei koskisi varsinaista ympäristöllistä harkintaa, vaan kyse olisi oikeuden tai käyttöoikeuden myöntämisestä osittain kiinteistönmuodostamislainsäädännön rasiteoikeuden tapaisesti.
- Pykälä koskisi vain ympäristöluvanvaraista toimintaa. Tällöin on kyse toiminnasta, josta johdettava jätevesi voi aiheuttaa vesistön, noron tai ojan pilaantumista tai muutoin luvanvaraisesta toiminnasta. Pykälää sovellettaisiin esimerkiksi huoltoaseman hulevesien johtamiseen, vaikka jäteveden johtamiseen ei tällöin erikseen tulisi hakea lupaa.
- Pykälän 1 momentin mukaan ympäristöluvassa voitaisiin myöntää oikeus toisen maalla olevan ojan käyttämiseen jäteveden johtamiseen, vaikka tähän ei olisi annettu suostumusta. Säännöksen mukaan oikeus voitaisiin myöntää myös sellaiseen ojaan, johon olisi myönnetty käyttöoikeus 2 momentin mukaan.

Jätevesien johtaminen, perusteluja 2

- Edellytyksenä oikeuden myöntämiseen olisi, ettei jäteveden johtamisesta aiheudu kohtuutonta haittaa maanomistajille ja muille oijittajille tai jäteveettä johtaville. Kohtuuttomana haittana voitaisiin pitää esimerkiksi hygieenisesti huonon jäteveden johtamista asuin- tai lomakäytössä olevan rakennuksen läheisyydessä sijaitsevassa avo-ojassa. Jätevesi tulisi tällöin johtaa 2 momentissa tarkoitetussa purkujohdossa. Säännös vastaisi tältä osin voimassa olevaa vesilain 10 luvun 7 §:n 2 momenttia. Määräystä annettaessa olisi otettava huomioon ojan varrella olevat eri kiinteistöt ja arvioitava, ettei pilaantumisen aiheudu niille kohtuutonta haittaa.
- Jäteveden johtamisen tulisi olla myös kiinteistötaloudellisesti perusteltua. Sen tulisi olla teknisesti ja taloudellisesti järkevää toteuttaa esitetyllä tavalla. Säännös vastaisi lähinnä voimassa olevan vesilain 10 luvun 6 §:n 1 momenttia.
- Pykälän 2 momentin mukaan käyttöoikeus myönnettäisiin erotukseksi 1 momentissa tarkoitetusta oikeudesta. Käyttöoikeuden saaminen olisi tarpeen sen vuoksi, että maanomistaja ei ole antanut suostumusta kiinteistönsä käyttöön. Käyttöoikeus perustettaisiin viemäriputken sijoittamiseen toisen maa-alueelle. Jos jäteveden johtamisen vuoksi olisi tarpeen tehdä oja toisen maalle tai putkittaa oja, olisi myös tähän myönnettävä käyttöoikeus. Käyttöoikeutta ei sen sijaan perustettaisi, jos jäteveettä johdetaan omalta maalta uomaan, joka virtaa toisen maalle. Käyttöoikeuden myöntämisen kriteerit vastaisivat 1 momentin mukaisia kriteereitä